

Sociálne siete

vzdelávací materiál

ČO SÚ SOCIÁLNE SIETE?

Sociálna sieť je internetovou sieťou sociálnych interakcií a personálnych vzťahov. Je to dedikovaná webstránka alebo aplikácia, ktorá umožňuje užívateľom komunikovať vzájomne medzi sebou tým, že zverejňujú informácie, komentáre, obrázky, videá, rôzne odkazy a podobne ...

Interakcia majiteľov účtov rovnako prebieha aj pomocou súkromných správ. Konajú tak či už s osobným, alebo podnikateľským úmyslom. Sú teda prepojení s priateľmi, rodinou, kolegami, zákazníkmi alebo s klientmi.

TYPY SOCIÁLNYCH SIETÍ

Na trhu existuje množstvo sociálnych sietí zameraných na rôzne témy. Ako ich môžeme rozdeliť?

1. Sociálne platformy (Facebook, Twitter, ...)
2. Zdieľanie médií (Instagram, TikTok, ...)
3. Platformy s online recenziami (Yelp, Tripadvisor, ...)
4. Bookmarkové siete/siete na správu obsahu (Pinterest, Flipboard, ...)
5. Diskusné fóra (Reddit, Digg, ...)
6. Komunitné blogy (Tumblr, Media, ...)
7. Zdieľaná ekonomika - umožňuje ľuďom zdieľať zdroje ako sú vybavenie, služby a zručnosti, často za výrazne nižšie náklady. (Airbnb, Uber, Ebay, Kickstarter, Patreon, ...)

1. FACEBOOK

Facebook je **najväčšou a najpopulárnejšou sociálnou sieťou**. Umožňuje **publikovať príspevky, statusy**, príbehy, posilať si navzájom správy, či zdieľať fotky a videá. Používatelia môžu vyjadrovať svoje názory a v tomto duchu rovnako interagovať s príspevkami ostatných.

Túto americkú platformu využíva na mesačnej báze až **2,96 miliardy ľudí** po celom svete (zdroj údajov z datareportal.com k 31. 1. 2023).

Demografia:

Percento aktívnych užívateľov Facebooku z celkového počtu užívateľov na interente

	vek 16-24	vek 25-34	vek 35-44	vek 45-54	vek 55-64
ženy	6,9 %	13,5 %	14,7 %	16,9 %	18,9 %
muži	10,5 %	15,7 %	17,1 %	16,8 %	18,4 %

2. INSTAGRAM

Instagram je americká sociálna sieť založená na photosharingu a videosharingu

- teda zdieľaní fotiek a videí namiesto písaného textu. Rovnako umožňuje tento materiál aj vytvárať a editovať. Užívateľ môže sledovať a interagovať s priateľmi, rodinou alebo s celebritami, športovcami a podobne. Materiál sa zdieľa formou klasického príspevku (fotka s popisom), formou story - príbehu, ktorý sa zobrazuje po dobu 24 hodín a môže byť aj interaktívny, alebo formou pásu (reel), čo je videoformát inšpirovaný TikTocom - jedná sa o rýchle, svižné video editované pomocou množstva efektov, prestrihov a GIFs (pohyblivé obrázky).

Kontent na instagrame je organizovaný pomocou hashtagov (#) - je to označenie kľúčových slov pre vyhľadávanie. Na rozdiel od Facebooku užívateľ nemusí sledovať konkrétnu osobu alebo profil, sleduje hashtag, ktorý mu prináša obsah ním pomenovaný, ktorý vytvárajú rôzni ľudia po celom svete.

Instagram je skvelý na zdieľanie fotografií. Práve preto ho využíva viac ako **2 miliardy ľudí**.

Demografia:

Percento aktívnych užívateľov Instagramu z celkového počtu užívateľov na interente

	vek 16-24	vek 25-34	vek 35-44	vek 45-54	vek 55-64
ženy	23,1 %	17,6 %	13,2 %	10,6 %	7,6 %
muži	21,3 %	14,6 %	9,4 %	7,0 %	4,9 %

3. TikTok

TikTok je **čínska sociálna sieť**, ktorá začala ako mobilná aplikácia so zameraním na tanec, karaoke, hudbu, kanadské žartíky, humor a všeobecne na obrovské publikum s klipoidnou mentalitou. **Obsah siete pozostáva z krátkych 15 - 60 sekundových videí**, resp. živých LIVE videí od tiktokových klipmakerov. V roku 2022 niektoré krajiny však pristúpili k čiastočnému zákazu aplikácie TikTok na niektorých zariadeniach. Medzi tieto krajiny patria: Austrália, Belgicko, Kanada, Dánsko, Francúzsko, Litva, Nový Zéland, Nórsko, Taiwan, Spojené kráľovstvo a Spojené štáty americké.

Počet používateľov, ktorý navštevujú túto sociálnu sieť v roku 2022 **dosiahol 750 miliónov**.

Demografia:

Percento aktívnych užívateľov TikTok z celkového počtu užívateľov na internete

	vek 16-24	vek 25-34	vek 35-44	vek 45-54	vek 55-64
ženy	12,0 %	7,5 %	5,5 %	4,6 %	3,2 %
muži	7,7 %	5,1 %	4,4 %	4,1 %	2,2 %

POROVNANIE POUŽÍVATEĽNOSTI SOCIÁLNYCH SIETÍ V USA A NA SLOVENSKU

Využívanie sociálnych sietí je jednou z najčastejších aktivít vôbec, ktorej sa Slováci na internete venujú. **Najpopulárnejšou sieťou je u nás stále Facebook.**

Sociálne siete sa stali neodmysliteľnou súčasťou našich životov.

To, že je to pravda dokazuje fakt, že až **85 % Slovákov používa nejakú sociálnu sieť**, pričom až **63 % navštívi sociálnu sieť aspoň raz za deň.**

Využívanie sociálnych sietí na mesačnej báze na **Slovensku**:

1. Facebook: 77 %	3. TikTok: 18 %
2. Instagram: 42 %	4. Popec: 16 %

Ďalej nasleduje Pinterest, Snapchat, Twitter atď.

(zdroj Go4Insight | Obyvatelia Slovenska od 15 do 79 rokov | Vzorka 1000 respondentov | marec 2022)

Vo svete sú trendy iné, hlavne v Ázii a v Amerike. Užívateľ je tam adaptabilnejší a porovnateľne menej konzervatívny pri výbere služieb sociálnych sietí. V USA je oveľa populárnejší Instagram a Twitter a stále rastúci TikTok.

Popularita sociálnych sietí vo **SVETE** v 2023:

1. Facebook: 74,2 %	4. Twitter: 42,3 %
2. Instagram: 60,5 %	5. Pinterest: 37 %
3. TikTok: 47 %	

(údaj DataReportal, január 2023)

AKO FUNGUJÚ SOCIÁLNE SIETE?

Sociálny networking zapája development a obhospodarovanie osobných a biznisových vzťahov pomocou využívania technológie. Stránky ako Facebook, Instagram či Twitter umožňujú ľuďom a korporáciám, aby sa jeden s druhým spojili za účelom rozvoja ich vzájomnej interakcie. Takto môžu medzi sebou zdieľať informácie, nápady a správy.

Členovia rodín, ktorí sú od seba vzdialení, ostanú aj naďalej spolu spojení. Môžu si zdieľať fotografie a vzájomne aktualizovať dianie v ich životoch. Ľudia sa prepájajú aj s novými užívateľmi, ktorí nepatria do ich rodinných kruhov, či priateľov. Sú to účty s podobnými zameraniami, či záujmami. Hľadajú sa navzájom pomocou rôznych skupín, zoznamov, alebo s využitím hashtagov (napr. sledovanie hashtagu #ekológia spojí ľudí, ktorí sa zaujímajú o životné prostredie a všetko s tým súvisiace).

Sociálne siete sú atraktívne pre **súkromné**, ale aj **obchodné účely**.

Sociálne siete ponúkajú rapídne rozrastajúci sa priestor na interakciu s potencionálnym zákazníkom. Marketéri a promotéri ich využívajú čoraz viac na zvýšenie povedomia a podporu lojality k ich produktu/značke. Častý užívateľ Instagramu sa napríklad môže dozvedieť o nejakej značke po prvýkrát cez svoj news feed a rozhodne sa ich produkt zakúpiť. Čím viac sú týmto inputom ľudia vystavovaní, tým väčšia je šanca získať a udržať si nového zákazníka. Obchodníci využívajú sociálne siete na zlepšenie miery konverzie. Budovanie sledovania poskytuje prístup a interakciu s novými, nedávnymi a starými zákazníkmi. Zdieľanie blogových príspevkov, obrázkov, videí alebo komentárov na sociálnych sieťach umožňuje sledovateľom reagovať, navštíviť webovú stránku spoločnosti a stať sa ich zákazníkom.

PREČO SME NA SOCIÁLNYCH SIETACH?

Podľa výskumu Global Web Index je to týchto hlavných 10 dôvodov:

1. Byť v kontakte s priateľmi a rodinou, mať prehľad o tom, čo robia - **47,1 %**
2. Vyplnenie voľného času - **36,2 %**
3. Informácie a správy z domova /zo sveta, prehľad o podujatiach - **34,2 %**
4. Vyhľadávanie obsahu (napr. články a videá) - **30,3 %**
5. Všeobecný networking s ľuďmi - **28,8 %**
6. Hľadanie inšpirácie pre voľnočasové aktivity a nákupy - **27,3 %**
7. Hľadanie nových produktov pre prípadnú kúpu - **25,9 %**
8. Sledovanie živých prenosov - **23,7 %**
9. Zdieľanie svojho názoru - **23,4 %**
10. Stretávanie nových ľudí - **23 %**

AKÉ SÚ VÝHODY, NEVÝHODY A RIZIKÁ SOCIÁLNYCH SIETÍ?

Sociálne siete umožňujú jednotlivcom zostať v kontakte s rodinou a priateľmi, s ktorými by sa inak nemohli spojiť kvôli vzdialenosti alebo preto, že jednoducho stratili kontakt. Ľudia sa tiež môžu spojiť s inými jednotlivcami, ktorí zdieľajú rovnaké záujmy a rozvíjať nové vzťahy, inšpirovať sa.

Sociálne siete môžu mať aj veľký vplyv na šírenie dezinformácií. Po roku 2012 začal tento fenomén čoraz viac prevládať. Informácie začínajú ako fámy, ktoré sa šíria rýchlejšie ako fakty. Jedna štúdia zistila, že dezinformácie sú zdieľané o 70 % častejšie ako faktické informácie (výskum MIT o sociálnych médiách, dezinformáciách a voľbách).

Zoznam niektorých nevýhod a rizík sociálnych sietí :

- **závislosť** - pri nedostatočnom prístupe k sociálnej sieti (napríklad pri slabom signále) sa prejavujú abstinenčné príznaky návykového správania
- **mentálne choroby** - depresia, nedostatok spánku, úzkosť
- **podvody** - podvodné nákupy, podvody s kryptomenami, finančné podvody
- **vydieranie** - zneužitie dôvery, verejné poniženie, zverejnenie nevhodného obsahu s vašou osobou v prípade nezaplatenia
- **sexuálne obťažovanie** - vydieranie, násilné návrhy, nevhodný obsah, fotky +videá mladistvých, sexuálni predátori
- **zavádzajúce/nepravdivé informácie a manipulácia** - hoaxy, fake news, konšpiračné teórie
- **cyberbullying** - alebo kybernetické šikanovanie - nabúranie sa do profilu, slovná hrubosť pri online hrách, šírenie osobných tajomstiev, šírenie hanlivou upravených fotografií, predstieranie, že ste niekto iný za účelom šírenia škodlivých správ týkajúcich sa nejakej osoby
- **hackovanie** - nabúranie sa do účtu za účelom získania citlivých informácií, osobných dát, financií, šírenia politického a idealistického aktivizmu, atď...
- **problémy s ochranou súkromia** - údaje o vašej polohe, vašej histórii prehliadača, vyhľadávania, či nákupov, únik dát pre tretie strany, nezákonný zber biometrických dát

AKO FUNGUJE ETIKA NA SOCIÁLNYCH SIEŤACH?

Etika na sociálnych sieťach je neustále sa vyvíjajúci súbor pravidiel, ktorými sa riadi online komunikačné správanie.

Je to koncept dobrého a zlého, správneho a nesprávneho. Týka sa primárne zachovania vlastnej dôstojnosti a dôstojnosti iných, rešpektu a súkromia.

V sociálnych médiách sa správna etika rovná správnej perspektíve a správne mysleniu ako vhodne využívať sociálne médiá a ako zaujať ľudí správnym spôsobom.

Pri práci so sociálnymi sieťami **je dôležité si byť vedomý/á všetkých pre a proti.** Je to tak užitočný nástroj, ako je aj pre spoločnosť nebezpečný. Pri prijímaní a ďalšom šírení hociktorej informácie na internete **je dôležité overovať si jej zdroje a využívať nástroje kritického myslenia.** Rovnako je dôležité si uvedomiť, že život a socializácia neprebieha **len online, ale hlavne v reálnom prostredí,** v reálnom svete. Sociálne médiá sú príjemným spestrením každodenných radostí a starostí, ktoré nás životom sprevádzajú a je dôležité si to v sebe nastaviť tak, aby to nebolo naopak a nestali sa pre nás škodlivými. Je dôležité obmedziť, resp. sledovať si čas strávený online, vedie to k spokojnosti, väčšej sebadôvere a hlavne nebudeme mať pocit, že neustále o niečo prichádzame.

Zdroje :

- report Meta k 31.12.2021 (www.meta.com)
- Global Web Index (www.gwi.com)
- výskum MIT o sociálnych médiách, dezinformáciách a voľbách (<https://mitsloan.mit.edu/ideas-made-to-matter/mit-sloan-research-about-social-media-misinformation-and-elections>)
- Global State of Digital 2022 (<https://wearesocial.com/uk/blog/2022/07/the-global-state-of-digital-in-july-2022/#:~:text=Global%20mobile%20users%20grew%20to,some%20form%20of%20mobile%20phone.>)
- App Ape (<https://en.appa.pe/>)
- Bloomberg (www.bloomberg.com)
- DataReportal (<https://datareportal.com/social-media-users>)
- Go4Insight | Obyvatelia Slovenska od 15 do 79 rokov | Vzorka 1000 respondentov | marec 2022 (<https://www.go4insight.com/post/ko%C4%BEko-slov%C3%A1kov-je-na-soci%C3%A1lnych-sie%C5%A5ach>)

Sociálne siete

súbor aktivít

A1 Pomsta a prenasledovanie

Trvanie: 15-30 minút

Cieľ aktivity:

- 1) Informovať o javoch ako cyberstalking a iných typoch obťažovania na internete.
- 2) Rozvíjanie citlivosti voči prežívaniu druhých.
- 3) Aktivizovanie k pomoci druhým.
- 4) Posilnenie pocitu zodpovednosti v interakciách online.

Postup aktivity:

- 1) Učiteľ pustí žiakom video: <http://uk.sheeplive.eu/fairytales/revenge-subtitles>
- 2) Diskusiu k videám vedie učiteľ napríklad s použitím otázok:
 - O čom bolo video?
 - Čo ovečkám alebo Janovi v príbehoch hrozilo? Čo bol problém?
 - Ako to napokon dopadlo? Čo k tomu pomohlo?
 - Stretli ste sa už vy alebo niekto z vašich známych s podobnými zážitkami? Ak áno, ako sa vám ich podarilo vyriešiť a čo ste sa (niekto iný) z toho naučili?
 - Čo sa ovce a Jano naučili? Čo by ste na základe týchto poznatkov odporučili svojim mladším a menej skúseným spolužiakom, kamarátom alebo súrodencom?
 - Čo konkrétne z toho, čo sme sa naučili, budete robiť vy a ako presne?

Zdroj : AKTIVITY K PRÍRUČKE DIGITÁLNEJ BEZPEČNOSTI (bezpecnenanete.sk)

A2 Veselo, smutno

Trvanie: 30-45 minút

Cieľ aktivity:

- 1) Rozvíjanie empatie a citlivosti voči svojmu prežívaniu a prežívaniu druhých.
- 2) Posilnenie pocitu zodpovednosti v interakciách online.

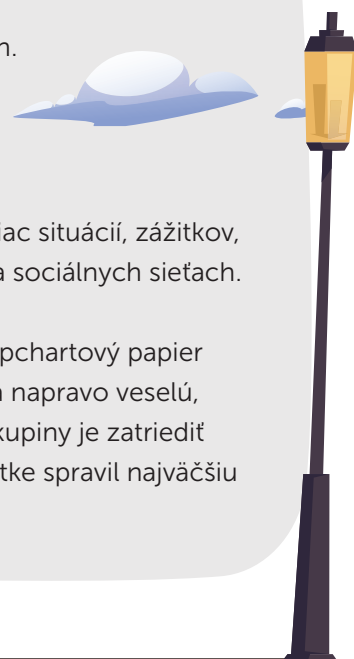
Postup aktivity:

1) Individuálna práca

Učiteľ rozdá každému žiakovi viacero lístkov. Na lístky napíšu žiaci čo najviac situácií, zážitkov, udalostí, ktoré kamaráta/kamarátku potešia alebo rozsmútia, nahnevajú na sociálnych sieťach.

2) Skupinová práca

Učiteľ rozdelí žiakov do menších skupín (4-5 členov) a každej z nich dá flipchartový papier a fixky. Na papier si žiaci nakreslia škálu – naľavo smutnú, nešťastnú tvár a napravo veselú, usmiatu tvár (dimenzia radosť – smútok môžu zobrazit aj inak). Úlohou skupiny je zatriediť pripravené lístky na škále podľa toho, ktorý zážitok by kamarátovi/kamarátke spravil najväčšiu radosť alebo naopak by ich najviac mrzel.

3) Spoločná diskusia celej triedy

- Z akých zážitkov na internete môžu byť ľudia smutní, nahnevaní?
- Z akých zážitkov sa ľudia tešia na sociálnych sieťach?
- Čo zaradili jednotlivé skupiny najviac naľavo a napravo na škále (najhorší, najlepší zážitok na internete)?
- Ktoré zážitky poznajú žiaci z vlastných skúseností?
- Ktoré sa stali ich kamarátom?
- Mali na internete viac dobrých alebo zlých zážitkov?
- Aké zážitky si želáme pre našich kamarátov?
- Čo sa dá spraviť, aby ľudia mali na internete čo najviac dobrých zážitkov? Je to vecou náhody alebo naopak je to v ich vlastných rukách?
- Ako k tomu môžu prispieť oni sami?
- Prispeli niekedy k tomu, resp. nezabránili, aby mal niekto iný na sociálnej sieti zlý zážitok? Vedeli by s tým do budúcnosti niečo urobiť?
- Mohli by dospieť alebo škola nejakou pomôcť, aby mali deti na sieťach viac dobrých a menej zlých zážitkov? Ak áno, ako?

Zdroj: AKTIVITY K PRÍRUČKE DIGITÁLNEJ BEZPEČNOSTI (bezpečenanete.sk)

A3 Súboj sociálnych sietí

Trvanie: 45 minút

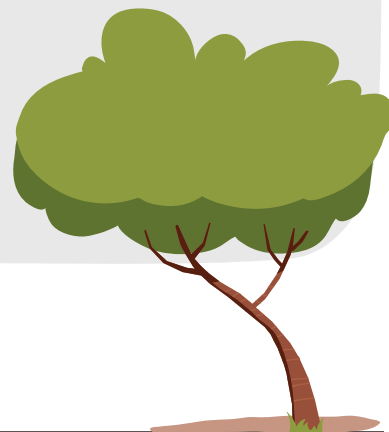
Cieľ aktivity: Zlepšiť zručnosti a zvýšiť povedomie o bezpečnom a zodpovednom používaní sociálnych sietí.

Príprava učiteľa pred aktivitou:

- Učiteľ si pripraví flipchartové papiere alebo výkresy A2 rozdelené fixou na tretiny zvislými čiarami.
- Učiteľ si pripraví kartičky s názvom konkrétnych sociálnych sietí – môžu to byť tabuľky na paličke alebo len veľké menovky.

Postup aktivity:

- 1) Učiteľ vytvorí párny počet skupín žiakov a každú nechá vylosovať jednu (spomedzi detí) obľúbených sociálnych sietí.
- 2) Učiteľ vytvorí dvojice tímov, aby mohli stáť proti sebe napr.: Facebook vs. Twitter alebo Snapchat vs. Instagram. Keď tímy poznajú svojho súpera, učiteľ vyzve žiakov v skupinách (tímoch) pripraviť si argumenty: čím je typická ich sociálna sieť, aké sú jej nastavenia bezpečia, čo umožňuje, prečo je tá ich sociálna sieť lepšia ako súperova a aké sú nevýhody a riziká sociálnej siete tímu súperov.

3) Skupinová práca. Učiteľ vyzve žiakov v ich tíme vytvoriť originálnu ilustráciu pre ich soc. sieť do strednej tretiny flipchartového papiera. Ostatné dve tretiny zostávajú prázdne, pripravené na súboj. Na ľavú stranu budú žiaci neskôr cez súboj nalepovať na zelených kartičkách jeden po druhom argumenty vlastného PR. Učiteľ deťom povie, že do zvyšnej tretiny napravo bude súperiaci tím vlepovať na červených kartičkách argumenty proti, preto nech sa snažia nájsť, čo najviac výhod.

Deti si vopred v tíme pripravujú na červené kartičky argumenty proti súperovi, tých nech sa snažia nájsť tiež čo najviac, lebo rozhodovať bude výsledné skóre. Výsledné skóre sa určí cez počet zelených mínus počet červených kartičiek na ich plagáte. Papiere pripevníte na stenu alebo na tabuľu tak, aby bolo okolo nich veľa priestoru.

4) Pred triedou sa zahrá súboj. Pred svojimi plagátmi (nalepenými dočasne napr. vedľa seba na jednej stene triedy) zhromaždia žiaci dvojice súperiacich tímov. Pri plagátoch stojí celá skupina, nielen „hovorcovia“. V predstavovaní argumentov sa striedajú všetci členovia tímov súperiacich skupín a zároveň sa striedajú s členmi súperiaceho tímu predostierajúcimi ich argumenty (postup typický pre takýto druh súboja).

Deti, ktoré práve nesúperili (ak boli dve alebo 3 dvojice súperiacich tímov), sa počas súboja stanú rozhodcami. Budú schvaľovať, či je proti/argument relevantný alebo je to niečo opakujúce sa, scestné a pod. Nalepené môžu byť len argumenty, na ktorých sa trieda zhodne, že prichádzajú do úvahy. Reflexia a diskusia sa týkajú najmä negatív, argumentov proti.

Napríklad: člen FB tímu povie nahlas najväčší benefit FB, vlepi ho do vlastného flipchartového papiera. Následne povie nahlas (pokojne aj vtipne) argument proti súperovi (proti Snapchatu) a vlepi ho do papiera súpera. Nasleduje člen Snapchatu, ktorý povie nahlas najväčší benefit Snapchatu, vlepi ho do vlastného flipchartového papiera a následne povie nahlas argument proti súperovi, vlepi ho do súperovho flipchartového papiera.

Tak pokračujú až do vyčerpania argumentov a na záver nech oba tímy „zahrajú“ fiktívnu tímovú selfie (čo najvtipnejšiu) – bez fotenia, len telom, prípadne nech sa v triede tímy aj odfotia. Tímové selfie môžu byť vystavené aj s plagátmi na triednej nástenke.

Zdroj: AKTIVITY K PRÍRUČKE DIGITÁLNEJ BEZPEČNOSTI (bezpecnenanete.sk)

A4 Zdieľanie dovolenky na sociálnych sieťach

Trvanie: 45 minút

Cieľ aktivity: Naučiť žiakov, na čo si majú dávať pozor pri zdieľaní informácií na sociálnych sieťach.

Postup aktivity:

- 1) Učiteľ požiada žiakov, aby na papier čo najpodrobnejšie opísali, ako by mohlo vyzeráť 5-10 príspevkov (fotografie, filtre, (mini) videá, príspevky, Instastories), ktoré by zdieľali cestou na svojom profile na sociálnej sieti pred, počas a po dvojtyždňovej dovolenke v nimi zvolenej exoticknej destinácii. Žiaci môžu pracovať aj v skupinách, čo im umožní vypracovať detailnejšie opisy a väčšie množstvo postov. (15 min.)
- 2) Učiteľ pozbiera vytvorené návrhy.
- 3) Žiaci sa následne oboznámia s pravidlami bezpečného zdieľania informácií na sociálnych sieťach. Táto postupnosť je dôležitá (žiaci najprv tvoria, až potom príde na rad predstavenie pravidiel), aby svoje príspevky urobili prirodzene tak, ako si ich robia na svojom profile. V tomto bode si žiaci môžu pozrieť aj odporúčané videá. (10 min. – ideálne vrátane videa)
- 4) Následne si trieda porovná pravidlá s niekoľkými náhodne vybranými sériami príspevkov, ktoré žiaci pripravili v bode 1. Spoločne identifikujú potenciálne riziká, ale aj správne postupy, ktoré v pripravenom obsahu vznikli a prečo. (max. 20 min.)
- 5) Učiteľ pomôže žiakom zhrnúť pravidlá, ktoré sa naučili, a veci, ktoré si majú všimnúť pri tvorbe príspevkov na sociálnej sieti. Môže si pomôcť nasledujúcimi otázkami:
 - Objavili sa v príspevkoch informácie, pri ktorých je používateľ mimo domova, bez možnosti kontrolovať svoj majetok?
 - Zdieľali by žiaci doklady, letenky, lístky, iné citlivé dokumenty?
 - Objavili sa v príspevkoch informácie o ďalších rodinných príslušníkoch, ktoré by sa dali zneužiť, ak by unikli na verejnosť (napríklad, že rodič/súrodenec bude tiež preč)?
 - Boli v príspevkoch uvedené konkrétne časy odchodu na dovolenku, informácie o presunoch počas dovolenky či o návrate?
 - Obsahovali príspevky príliš podrobné zdieľanie ďalších citlivých a osobných informácií, ako napríklad cenného majetku/zariadení/šperkov, ktoré si žiaci chceli vziať so sebou?
 - Obsahovali príspevky zábery, ktoré môže dotýčaný s odstupom času ľutovať, lebo mu môžu napríklad ohroziť povesť pri hľadaní si práce, brigády, vzťahov?

Zdroj: AKTIVITY K PRÍRUČKE DIGITÁLNEJ BEZPEČNOSTI (bezpecnenanete.sk)

A5 Čo sa stane s mojou fotografiou na internete

Cieľ aktivity: zvyšovanie citlivosti voči svojmu prežívaniu a prežívaniu iných

Pomôcky: veľa pekných farebných obrázkov z časopisov (zvieratá, krajinky, obľúbené postavy z rozprávok, filmov, známe osobnosti – podľa veku a záujmov žiakov), písacie potreby

Postup:

- 1) Posadajte si so žiakmi do kruhu, do stredu rozložte obrázky. Nechajte všetkých žiakov, aby si vybrali jeden obrázok, ktorý sa im najviac páči. Všetci postupne ukážu ostatným svoj obrázok a povedia, prečo si vybrali práve tento a čo sa im na ňom páči.
- 2) Postupne posúvajte obrázky v kruhu. Každý má k obrázku, ktorý dostal, niečo dokresliť. Vopred žiakom nepovedzte, že majú dokresliť niečo negatívne, nechajte to na nich. S veľkou pravdepodobnosťou sa objavia aj takéto kresby (aj keď nie, nie je to na škodu – pre deti býva zásahom aj to, že im vôbec niekto niečo dokreslí na ich obrázok). Pokračujte v kruhu dovtedy, kým sa obrázky nevrátia k vlastníkovi.
- 3) Následne si všetci pozerú svoje obrázky a čo na nich pribudlo. Možno niečo pekné, ale možno aj niečo také, čo sa im nepáči. Ukážte si navzájom svoje obrázky. Ako sa žiaci cítia, keď im niekto takto dokreslí ich pekný obrázok? Možno ich niečo potešilo, niečo im príde smiešne, možno im bude ľúto, že obrázok je už nepoužiteľný. Dokonca ich aj môže hnevať, že prečo im niekto ich obrázok takto zničil. Rovnako je možné, že aj oni nakreslili niekomu na obrázok niečo posmešné alebo zlé. Ako sa ich kamaráti cítia, keď si pozerajú takéto pokreslené obrázky? Ak im niekto počmáral obrázok a ich to nahnevalo alebo sklamalo, tak potom môžu byť takisto nahnevaní, nešťastní a smutní aj ostatní? Je to horšie, keď ani nemôžu vedieť, kto to urobil, ak sa dotýčný k tomu neprizná?
- 4) Rozprávajte sa o tom, ako by mohla táto aktivita súvisieť s internetom. Povedzte žiakom, že obrázky, ktoré si vybrali, mali predstavovať ich fotografiu na internete. Ak si zverejnia fotografie na internete, tiež ich púšťajú zo svojich rúk. Tak, ako sa cítili pri tejto hre, tak by sa mohli cítiť aj na internete. Rozprávajte sa o tom, čo všetko sa môže stať s fotografiou na internete (napr. posmešné a urážlivé komentáre, fotomontáže, zverejnenie na nejakej inej stránke a pod.). Vedia žiaci, ku komu sa ich fotografia dostane, kde ju zverenia na internete? Porozprávajte sa o tom, ako si môžu dávať pozor na to, aby nikto nezneužil ich fotografie, a tiež o tom, že keď oni niečo takéto urobia, môžu tým niekomu, aj nechtiac, ublížiť.
- 5) Buďte pripravení na to, že žiaci môžu reagovať nahnevane, ak im niekto pokreslí ich obrázok. Ak máte dostatok obrázkov, tak môžete povedať žiakom, aby si na záver vybrali namiesto pokresleného obrázku náhradný, ktorý si môžu nechať.

Zdroj: ČO SA STANE S MOJOU FOTOGRAFIU NA INTERNETE (kybersikanovanie.sk)

MOJE POZNÁMKY

